

ဒုတိယအိမ် နိုင်ငံတကာစာပေဆက်ဆံရေးအင်အားစု

P.O Box 201 Rochester, NY 14580-----Ph: 585-957-6452----Fax: 585-671-4707

(၁၇) ကြိမ်မြောက်တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကွန်ဂရက်ညီလာခံကိုဖိတ်ကြားခံခဲ့ရတဲ့ကြံ့ဖွံ့အုပ်စုကလူငယ်တွေ တရုတ်ပြည်ကြီးဆီကဘာတွေသင်ကြားခဲ့ကြသလဲ။ ပြည်သူတွေအပေါ်ဘာတွေကောင်းကျိုးတွေလုပ်နေကြပါသလဲ။ မြောက်ကိုရီးယားရဲ့ လေကြောင်းပိုင်နက်ကိုလာရောက်ထောက်လှမ်းနေတဲ့ဂျပန်လေယာဉ်ကိုပစ်ချပစ်မယ်လို့ကိုရီးယားကွန်မြူနစ်တွေကသတိပေးနေတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဟာပိုင်အီကိုလည်းခြိမ်းခြောက်နေတယ်။ အော်ကိုင်ဒါးရဲ့ လေ့ကျင့်ရေးစခန်းတွေကဆိုမားလီးယားနိုင်ငံမှာပတ်ပြုလာတယ်။ “မိုဂါဒစ်ရှူး”မြို့ ဆီကဆိုမားလီးယားအစိုးရရဲ့ အကူအညီတောင်းဆိုမှုကိုအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကလက်ခံပြီးလက်နက်၊ ငွေရေးကြေးရေးအကူအညီတွေပုံအော့ခဲ့တယ်။ အီရတ်ကအမေရိကန်တပ်ဆုတ်ခွာမှုနဲ့ကပ်လာလေ၊ အီရတ်မှာအသေခံစားခဲ့ရတဲ့အများစုမှာလေ။ ဟွန်ဒူးယပ်(-၈) ကအာကာသိမ်းမှု၊ အီရန်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ဆန္ဒပြသူတွေအပေါ် သနားညှာတာမှုပုံအပြစ်ပေးမှုတွေ-ပြီးတော့- ပါကစ္စတန်တာလီဘန်းများ-----

ကျနော်တို့မှာရေးချင်နေတဲ့အကြောင်းအရာတွေကအများကြီးပါ။ လက်ရှိဖြစ်ပျက်နေတဲ့နိုင်ငံတကာအခင်းအကျင်းကိုကျနော်တို့လှုပ်ရှားမှုနဲ့ဘယ်လိုထင်ဟပ်အောင်ရေးမလဲ- ပြည်တွင်းကလူတွေကိုကိုယ်တတ်နိုင်တဲ့ဘက်ကဘယ်လိုကူညီပေးနိုင်မလဲ။ ကျနော်တို့မှာအချိန်ကမလောက်ဘူး။

ဒါပေမဲ့ခုတလောကျနော်တို့ကိုတောင်းဆိုနေတဲ့ စာတွေရောက်လာတယ်။ တခါတုန်းကလုပ်ဖော် ကိုင်ဘက်တွေဆီကပါ။ မေးထားတဲ့မေးခွန်းတွေက အင်မတန်မှခါးခါးသီးသီးခံစားနေရတဲ့အကြောင်းအရာတစ်ခုဆိုတာသဘောပေါက်နေတယ်။ “ကျနော်တို့နဲ့ဆိုင်တဲ့အင်တာဗျူးတွေ၊ သဘောထားတွေ၊ ဆောင်းပါးတွေအတွက် ငြင်းခုံမှုမလုပ်ချင်ပါဘူး။ အချိန်ကုန်ပါတယ်။ ကာယကံရှင်ကိုပဲလှမ်းမေးလိုက်ပါလား” လို့အကြံပေးခဲ့တယ်။ လူတွေပဲယုံကြည်သလိုပုံသနားခွင့်ရှိတယ်။ လူတိုင်းမှာသူ့အယူအဆကိုပြောဆိုပိုင်ခွင့်ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့-ကိုယ့်လူတွေကမရဘူး။ နောက်ထပ်စာတွေထပ်ရောက်လာတယ်။ သူတို့မှာလွတ်လွတ်လပ်လပ်ပြောခွင့်မရလို့ပါ။ ဒီတခါတော်တော်ပြင်းထန်တယ်။ သူတို့ရဲ့ စာကိုစာတကြောင်းတလေမှပြန်ဆင်ဖြည့်စွက်ခြင်းမပြုပဲတချို့ စာကြောင်းတွေကိုဖော်ပြပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီဆောင်းပါးအဆုံးရဲ့ နောက်မှာထည့်ပေးထားပါတယ်။

မိတ်ဆွေတို့က သူတို့ရဲ့ စာကိုအရင်ဖတ်ချင်တယ်ဆိုရင်တော့-စာမျက်နှာနောက်ဆုံးကနေစဖတ်လိုက်တာကောင်းမယ်ထင်ပါတယ်။

သူတို့ကျေနပ်လောက်မဲ့အဖြေမျိုးလည်းဖြစ်မယ်။ ကျနော်တို့ခြင်းလည်းပြဿနာနည်းနည်းသမျှနည်းအောင်-ကြိုးစားပြီးရေးထားပါတယ်။ ကျနော်တို့လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရေးထားတဲ့အကြောင်းအရာတွေကို၊ တချို့လူတွေကမကျေမနပ်ဖြစ်ကြမယ်ဆိုရင်တော့ “တသက်လုံးစိတ်ချမ်းသာချင်ရင်သစ်ပင်စိုက်ပါ” ဆိုတဲ့အကြံပေးချက်ကိုသာလက်ဆင့်ကမ်းလိုက်ချင်ပါတယ်။

ဘယ်သူတွေကဘယ်သူတွေကို --ထိပ်တိုက်တွေ့နေကြတာလဲ

တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်မှု (Stability) ဆိုတဲ့စကားလုံးကိုရောမန်အင်ပါယာ၊ ဂရိ၊ အေသင်၊ စပါတာ၊ နပိုလီယံဘိုနာဘတ်၊ ဟစ်တလာ၊ မူဆိုလိုနီ၊ ပီနိုချေး တို့ ရဲ့ မိန့်ခွန်းတွေထဲမှာ တသွင်သွင်ပြောခဲ့ဘူးသလို၊ ၁၉ ရာစု ဥရောပနိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံမှာလည်း မနားတမ်းစစ်ဆင်ညှိနှိုင်းခဲ့ကြတယ်။ မြင်ခဲ့ရတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၊ စောမောင်၊ သန်းရွှေ တို့လည်း မနားတမ်းပြောကြားခဲ့ဘူးသလို၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေကလည်းခေတ်မှီခြင်းလေးရပ်နဲ့ထိန်းချုပ်ပြီးပြောဆိုနေကြတယ်။

စကားလုံးတွေ ကို ဘက်ပေါင်းစုံကအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကြတယ်။ အဆင့်တဆင့်ခြင်းဆီက ချဉ်းကပ်ကြတယ်။ သေချာတာတခုက-နိုင်ငံတနိုင်ငံရဲ့ တည်ငြိမ်မှုဆိုတာ၊ ကျန်တဲ့နိုင်ငံတနိုင်ငံအတွက်ထိပ်တိုက်တွေ့မှုတွေအဖြစ်ဖန်တီးပေးလိုက်တယ်။ အဖြစ်ဆိုးတွေကိုမှီရောက်ရှိလာခဲ့တယ်။ ဘယ်သူကဘယ်သူကိုထိပ်တိုက်တွေ့နေတာလဲ။ လွတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားနေသူတွေကလား။ ပြည်သူ့လူထုရဲ့ ဒီမိုကရေစီရေးတောင်းဆိုသံတွေကိုမသိကျိုးကျွံပြုလုပ်နေကြတဲ့၊ စီးပွားရှာနိုင်ငံတွေ ကလား။

စဉ်းစားချက် (၁)

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့အနားမှာကပ်ပြီးတည်ရှိနေတဲ့ကျူးဘားနိုင်ငံ၊ ဗင်နီဇွဲလားနိုင်ငံအပါအဝင်တောင်အမေရိကတိုက်တစ်ခုလုံးဟာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့လုံခြုံရေး၊ စီးပွားရေးအတွက်အရေးပါတယ်။ ဒါကြောင့် စစ်အေးတိုက်ပွဲကာလအတွင်းမှာကျူးဘားက-“ဘာတစ်စတာ” အာဏာရှင်အစိုးရကိုအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ထောက်ခံပံ့ပိုးခဲ့တယ်။ အဲဒီနိုင်ငံကအာဏာရှင်တွေ၊ ပြည်သူတွေရဲ့စားဝတ်နေရေးတွေကိုဂရုစိုက်တာမစိုက်တာထက် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့လုံခြုံရေး၊ တည်ငြိမ်ရေးကပိုပြီးအရေးကြီးတယ်။

“ဖီဒယ်ကပ်စထရီ” ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်းမဟာဗျူဟာမှာညွှန်ကြားတာ။ တကယ်ဆို-အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက သူ့ကိုထောက်ခံလာအောင်လုပ်ပြီးမှ၊ ဘာတစ်စတာအစိုးရကိုဖြုတ်ချသင့်တယ်။ ဘာလို့အမေရိကန်ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်နေခဲ့တာလဲ။ ဘာလို့အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒတွေကိုဝေဖန်နေတာလဲ။ ဘာလို့အမေရိကန်တွေနဲ့ထိပ်တိုက်တွေ့နေတာလဲ။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေလေ။ တည်အောင်နေတာမဟုတ်ဘူး။

အဲဒါလို့၊ ခါးခါးသီးသီးကြုံတွေ့နေရတဲ့သမိုင်းဆိုင်ရာဖြတ်သန်းမှုတွေကို ပြီးစလွယ်-ကောက်ချက်ချခဲ့တဲ့အဖြစ်မျိုး-ခင်ဗျားဘဝမှာဘယ်နှစ်ခါကြုံဘူးပါသလဲ။ နှစ်တွေကိုတန်ဖိုးခြင်းနားလည်မှုပေးခဲ့သူရဲ့မြဲနေတဲ့မီးတောင်တွေနားမှာခင်ဗျားဘယ်နှစ်ခါနေထိုင်ခဲ့ဘူးပါသလဲ။

စဉ်းစားချက် (၂)

လူတွေကပြောနေကြတယ်ဗျာ။ တရုတ်ပြည်ကြီး အာဏာရှင်နိုင်ငံတွေဆီကရေနံဝယ်ယူနေတာတွေ၊ အာဏာရှင်တွေကို လက်နက်ရောင်းနေတာ၊ သူတို့ရဲ့ယန္တရားကိုထောက်ပံ့ကာကွယ်ပေးနေတာကိုနားလည်ပေးပါတဲ့။ သူတို့တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်ရေးအတွက်ကျေနပ်တို့နိုင်ငံကကျွန်းတန်းတွေဟာအရေးပါတယ်လေ။ သူတို့ရဲ့မဟာဗျူဟာကိုသွားမနှောက်ရှက်နဲ့နော်။ နဂါးကြီးမျက်စောင်းထိုးလိုက်ရင်-----

ဒါဆိုလည်းဗျာ- အီရတ်ကိုအမေရိကန်ကကျူးကျော်သိမ်းပိုက်တဲ့ကိစ္စ ကိုလည်းနားလည်ပေးလိုက်တော့ လို့ဆိုသလိုမျိုးဖြစ်နေတယ်။ ဆဒမ်ဟစ်နီကအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွက်အန္တရာယ်ရှိတယ်လေဗျာ။ ပြီးတော့-အရှေ့အလယ်ပိုင်းဆိုတာအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွက်အသက်တမျှအရေးပါတဲ့နေရာ၊ အဲဒါလိုနားလည်နေတယ်ဆိုရင်-အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကအရှေ့အလယ်ပိုင်းမှာဘာတွေပဲလုပ်လုပ်၊ ငြိမ်ခံနေကြရမယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့နိုင်ငံခြားရေးရာမူဝါဒတွေကိုသိတ်ပြီးဝေဖန်မနေနဲ့၊ စစ်ဆန့်ကျင်ရေးတွေ၊ ဘာတွေထဲမှာလည်းသွားပါမနေနဲ့ပါနဲ့ဗျာ။

မိတ်ဆွေ-သမိုင်းဆိုင်ရာကောက်ချက်တွေကို အဲဒါလို့လုပ်ပစ်လို့ရပါရဲ့လား။
“ဟန်မော်ဂျင်သောင်း” ရဲ့နိုင်ငံတိုင်းဟာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားတွေကိုသာကြည့်ရမယ်” ဆိုတဲ့အဘိဓမ္မာကို (၂၁) ရာစု ကွန်မြူနစ်တိုင်းပြည်တည်ထောင်ခန်းရဲ့ကြေငြာစာတမ်းမှာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းထည့်ရေးလိုက်ရင်ကောင်းမယ်ထင်တယ်။ နေစမ်းပါအုံး။ “ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီ” လို့ကြွေးကြော်ခဲ့တဲ့နိုင်ငံတွေကအခုတော့ပြည်သူတွေရဲ့ဆန္ဒအုံကြွမှုကို တကယ်ရောနားလည်ကြရဲ့လား။
သံသယဖြစ်နေတာကတော့ ၁၉၈၈ အရေးတော်ပုံကြီးကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျပါဝင်ပါလာတာတည်းပါ။

စဉ်းစားချက် (၃)

အမေရိကန်သမ္မတဘရက်အိုဘားမားလက်ထက်မှာ အစွဲရေး-ပါလက်စတိုင်းပြဿနာကိုချဉ်းကပ်အဖြေရှာတဲ့အခါ၊ အထူးသဖြင့်အစွဲရေးနိုင်ငံကိုဖိအားပေးလာတာကိုတွေ့ရတယ်။ အစွဲရေးဝန်ကြီးချုပ်နာတန်ရာဟဲ့ရဲ့ “ပါလက်စတိုင်းလက်နက်ကိုင်အုပ်စုတွေဟာလက်နက်စွန့်လွှတ်ရမယ်” ဆိုတဲ့အဆိုပြုချက်ကို ပါလက်စတိုင်းနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်အားလုံးက
“ အချုပ်အခြာအာဏာကိုထိန်းသိမ်းကာကွယ်ဖို့အတွက် လက်နက်ကိုင်တပ်မရှိတဲ့ဒေသကို တိုင်းပြည်လို့ခေါ်ဆိုနိုင်သလား။
ဒါဟာ အစွဲရေးနိုင်ငံကပါလက်စတိုင်းတွေကိုသူ့ရဲ့ယန္တရားထဲမှာအချိန်မရွေးနှိပ်ကွပ်နိုင်အောင်လုပ်ချင်တဲ့ကြံစီမှုတစ်ခုဖြစ်တယ်” လို့ ခါးခါးသီးသီးတုံ့ပြန်ခဲ့တယ်။

အမေရိကန်သမ္မတဘရက်အိုဘားမားကလည်း အစွဲရေးရဲ့အဆိုပြုချက်ကို ငြင်းပယ်ဖို့သံဗြာန်ချထားတယ်လို့ဆိုတယ်။
အနောက်ဘက်ကမ်းနဖူးက နေရာ(၄) နေရာလောက်မှာ ပါလက်စတိုင်းလက်နက်ကိုင်တပ်တွေကို ဒေသဆိုင်ရာလုံခြုံရေးလက်နက်ကိုင်တပ်တွေအဖြစ် တာဝန်ယူပေးဖို့ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့တယ်။ ပါလက်စတိုင်းဘက်ကလည်းနေရာယူဖြန့်ကျက်လိုက်တယ်။

အစွဲရေးနိုင်ငံရဲ့ခေါင်းဆောင် “နာတန်ရာဟဲ့”က ဘရက်အိုဘားမားရဲ့အဆိုကိုဖြည်းဖြည်းခြင်းလိုက်လျော့နေရတယ်။ တဘက်မှာတော့ ဘရက်အိုဘားမားကဟားမတ်ပါလက်စတိုင်းအမာခံအုပ်စုတွေကိုစကားတခွန်းပို့လိုက်တယ်။
“ ဟားမတ်အဖွဲ့ဆိုတာကလည်းပါလက်စတိုင်းပြည်သူတွေအချို့ကထောက်ခံအားပေးထားတဲ့အဖွဲ့ဖြစ်တယ်။ဟားမတ်အဖွဲ့အနေနဲ့လည်း

ပါလက်စတိုင်းပြည်သူတွေညီညွတ်ခိုင်မာရေးအတွက်တာဝန်ရှိတယ်။ ဒီတာဝန်သိတတ်မှုကိုယူစေချင်ပါတယ်။ အကြမ်းဖက်မှုတွေမဖြစ်ပွားဖို့ကြိုးစားပေးပါ”လို့ဆိုတယ်။

ထူးခြားတာက ဘရက်အိုဘားမားရဲ့အသုံးအနှုံးတွေဟာ ယွင်သမ္မတ ဂျော့ဘုရှ်လို့ “ ဟားမတ်အဖွဲ့ဟာအကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်” ဆိုတဲ့စကားလုံးတွေကို ရှောင်ကျဉ်သုံးစွဲခဲ့တယ်။ ဆီးရီးယားနိုင်ငံ“ဒမတ်စကတ်” မြို့မှာနေထိုင်တဲ့ ဟားမတ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်“ခါလက်မာရှယ်” က ဘရက်အိုဘားမားရဲ့ ဘာသာပေအသုံးအနှုံးတွေကိုကြိုဆိုတယ်လို့ဆိုတယ်။ ကြိုတင်သတ်မှတ်မထားတဲ့အခြေအနေတခုအောက်မှာတွေ့ဆုံဆွေးနွေးချင်တယ်”လို့ကမ်းလှမ်းတယ်။ ဒါပေမဲ့-“အမေရိကန်သမ္မတဘရက်အိုဘားမားဟာအရှေ့အလယ်ပိုင်းငြိမ်းချမ်းရေးကိုပိုမိုလှုပ်ဆောင်ရမယ်” လို့ထပ်မံတိုက်တွန်းလိုက်တယ်။

တကယ်တော့- ဂါဇာကမ်းမြောင်ဆိုတဲ့နေရာဟာ အစွဲရေးကသူနိုင်ငံရဲ့လုံခြုံရေးအတွက်လို့အကြောင်းပြပြီးပါလက်စတိုင်းပြည်သူတွေကိုလေးဘက်လေးတန်ပိတ်ဆို့ထားတဲ့ နေရာဖြစ်တယ်။ ဟားမတ်ကလည်းနည်းပေါင်းစုံနဲ့ပြန်လည်တိုက်ခိုက်နေကြတယ်။

မိတ်ဆွေ-

ကျွန်ုပ်တို့လီယားလက်နက်ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာပြဿနာ၊ အကြမ်းဖက်သမားဆိုတဲ့ဝေါဟာရ၊ ဂါဇာကမ်းမြောင် နဲ့ ပါလက်စတိုင်း-အစွဲရေးပြဿနာတွေအပါအဝင် စစ်ပွဲတွေ၊ သွေးထွက်သံယိုမှုတွေအကြောင်းစဉ်းစားကြတဲ့အခါ၊ မိတ်ဆွေတို့က ဘယ်အမြင်ကနေစဉ်းစားသုံးသပ်လေ့ရှိကြပါသလဲ။

- (က) နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး (National Security) အမြင်ကနေကြည့်မလား
- (ခ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလုံခြုံရေးအမြင် (International Security) အမြင်ကနေကြည့်မလား။

သေချာတာတခုကတော့ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီဟာ- ဗီတိုပါဝါကိုင်ထားတဲ့ အင်အားကြီးနိုင်ငံ (၅) နိုင်ငံရဲ့လက်ထဲမှာပဲရှိတယ်လို့သဘောပေါက်တယ်ဆိုရင်၊ အပြည်အပြည်ဆိုင်ရာလုံခြုံရေးအမြင် ဆိုတာဘယ်သူ့လက်ထဲမှာရှိတယ်ဆိုတာအလိုလိုသဘောပေါက်ပြီးသားဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

တကယ်တော့နိုင်ငံတနိုင်ငံရဲ့ အမျိုးသားဆိုင်ရာလုံခြုံရေးအမြင်နဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလုံခြုံရေးအမြင်နှစ်ခုဟာ-ကိစ္စများစွာမှာဖြောင့်ဖြောင့်ကြီးဆန့်ကျင်နေပါတယ်။ အစွဲရေး၊ အီရန်၊ မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံတွေရဲ့ကျွန်ုပ်တို့လီယားပြဿနာတွေက အထင်ရှားဆုံးဥပမာတွေဖြစ်ပါတယ်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလုံခြုံရေးအမြင်နဲ့ထုတ်ပြန်ရေးသားထားတဲ့စာတမ်းတွေကိုနိုင်ငံကြီးတွေကကြိုက်နှစ်သက်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ဆန္ဒကို ထင်ဟပ်နေတဲ့ နားလည်ပေးမှုတွေဖြစ်နေလို့ပါ။

ချေငွေဘားရား နှင့် လွှမ်းမိုးထားသော စံပြုချက်များ

ပြီးခဲ့တဲ့ လ တုန်းက “ချေ” (Che) ဆိုတဲ့ရုပ်ရှင်ကားလေးကိုကြည့်မိတယ်။ ချေငွေဘားရား ရဲ့တော်လှန်ရေးကိုချယ်မှုန်းထားတဲ့အနုပညာရပ်တခုပါ။ ချေငွေဘားရားရဲ့ “ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဒိုင်ယာလီ ” ဆိုတဲ့ရုပ်ရှင်ကို ၂၀၀၄ လောက်တုန်းကကြည့်ခဲ့ဘူးတယ်။ ဒါရိုက်တာက ဘရာဇီးကဆိုတော့သီတဲပြောစရာမလိုဘူး။ အကောင်းတွေပဲရိုက်မှာပဲလို့တွက်ထားခဲ့တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့-လက်တင်အမေရိကားတခုလုံးမှာ “ ချေငွေဘားရား ” ကိုသူရဲကောင်းတယောက်အဖြစ်ချစ်ခဲ့ကြတာမို့လား။ ချေငွေဘားရားမကောင်းကြောင်းသွားရိုက်လို့မရဘူး။ ဆန္ဒပြပွဲတွေနဲ့ထိပ်တိုက်တိုးသွားမယ်။

ဒါပေမဲ့ဒီတခါ “ ချေ ” အကြောင်းရိုက်တဲ့ ဒါရိုက်တာက အမေရိကန်ဒါရိုက်တာ၊ သူက “ဖရန့်ကက်ဖကာ” ရဲ့အနုပညာဖန်တီးမှုတချို့၊ ဘဝတချို့ကိုဖန်တီးထားတဲ့ရုပ်ရှင်တွေအပြင်၊ လူမှုလက်တွေ့ဘဝတွေထဲမှာရှုပ်ထွေးနေတဲ့တကယ့်အဖြစ်အပျက်တွေကိုလည်းရိုက်ခဲ့တဲ့သူ၊ အမေရိကန်ဒါရိုက်တာတယောက်ကချေငွေဘားရားကိုပုံဖော် တဲ့အခါ၊ ဘယ်လိုတင်ပြမလဲ။ သိချင်စိတ်တဝက်နဲ့ ရုပ်ရှင်ရိုက်တဲ့သွားခဲ့တယ်။ ချေငွေဘားရား နဲ့ပတ်သက်တဲ့သမိုင်းတွေကို ဖတ်ခဲ့ရပေမဲ့ ကိုယ်သတိမထားမိတဲ့အရာတွေကို အနုပညာဖန်တီးတတ်သူတွေက ဖြတ်ကန်ချယ်မှုန်းပြတတ်တယ်” လို့ယုံကြည်နေတာကတစ်ပိုင်းလည်းပါမယ်ထင်ပါရဲ့။

ရုပ်ရှင်က (၄)နာရီကျော်ကြာတဲ့အတွက် နှစ်ပိုင်းခွဲပြီးတင်တယ်။ ကျနော်တို့မှာ ကားပြီးအောင်ကြည့်ဖို့ (၂) ပတ်ကျော်ကြာအောင်စောင့်စောင့်ခဲ့ရတယ်။ ပထမပိုင်းမှာ ကျူးဘားတော်လှန်ရေးကိုတင်ပြထားပြီး၊ ဒုတိယပိုင်းမှာ ဘိုလစ်ဗီးယားနိုင်ငံထဲက (၃၉) ရက်ကြာတဲ့ပျောက်ကြားဘဝတွေကိုချယ်မှုန်းထားတယ်။ ဒါရိုက်တာရဲ့အမြတ်အတောက်ကမဆိုးဘူးလို့ဆိုရမယ်။ ပထမပိုင်းမှာ- ၁၉၆၄ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေညီလာခံမှာတက်ရောက်ပြောကြားခဲ့တဲ့ ချေငွေဘားရားရဲ့မိန့်ခွန်းနဲ့စဖွင့်ခဲ့သလို၊ ကျူးဘားတော်လှန်ရေးအပြီးယွင်အစိုးရပိုင်ကားတွေကို ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းလိုသဘောထားပြီးလုယက်အနိုင်ပိုင်းချင်စိတ်ရှိတဲ့အကျင့်ပျက်တော်လှန်ရေးသမားတချို့ကို “ မင်းတို့ယူလာတဲ့ကားကိုပြန်ထားစမ်း” ဆိုပြီး စည်းကမ်းရှိတဲ့တော်လှန်ရေးနဲ့အကြမ်းဖက်မှု ကြားကလိုင်းကိုစည်းတားပြရင်းဖတ်သိမ်းထားတယ်။

ဒုတိယပိုင်း ဘိုလစ်ဗီးယားတော်လှန်ရေးကာလမှာတော့ “ချေ” ရဲ့လူထုအပေါ်သဘောထား၊ တော်လှန်ရေးအပေါ်သဘောထားတွေကိုခင်းကျင်းထားတယ်။ ဥပမာ-လူထုထဲကနေပစ္စည်းတခုခုယူတဲ့အခါတန်ရာတန်ကြေးပေးရတယ် ဆိုတာမျိုးတွေကိုလောင်းပေးဖော်ပြထားသလို၊ လူထုအတွက် ဆေးဝါးကုသခွင့်ရရေး၊ စာသင်ကြားနိုင်ရေးအတွက် သူတို့တော်လှန်ရေးလုပ်နေတာဖြစ်ကြောင်းကိုပေါ်လွင်အောင်ရိုက်တယ်။ အမေရိကန်အနုပညာတတ်တွေကြားမှာ-ချေငွေဘားရားကိုစိတ်ဝင်စားတဲ့ အကြောင်းအရာနှစ်ခုရှိတယ်လို့ထင်တယ်။ တခုက-“ချေ” ရဲ့ပျောက်ကြားစစ်ကိုစိတ်ဝင်စားတယ်။ နောက်တခုက အမေရိကန်တွေကိုယ်တိုင်လူထုအတွက်ဆေးဝါးကုသခွင့်ရရေး၊ စာသင်ကြားနိုင်ရေးဆိုတဲ့ခေါင်းစဉ်တွေကိုဦးစားပေးလုပ်နေကြလို့ဖြစ်တယ်။ (ဒီကနေ့အမေရိကန်သမ္မတဘရက်အိုဘားမားရဲ့ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီက ပြည်သူတွေအတွက်ဦးစားပေးလုပ်နေတာကလည်းအဲ့ဒါတွေပဲမို့လား။)

တကယ်တော့ “ချေငွေဘားရား” ကကျနော်တို့မျိုးဆက်တွေကိုပေးခဲ့တဲ့လက်ဆောင်တခုရှိတယ်။
အဲ့ဒါကတော့ နိုင်ငံတကာမှာဖိနှိပ်ခံနေရတဲ့သူတွေဘက်ကအမြဲတမ်းရပ်တည်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့သူရဲ့ရပ်တည်ချက်ပဲဖြစ်တယ်။
ဒီလိုနဲ့-အဖိနှိပ်ခံပြည်သူတွေကိုလိုက်လံဆေးကုပေးခဲ့သူ ဒေါက်တာနော်မန်ဘက်သွန်းကိုချယ်မှုန်းထားတဲ့ “နလုံးလှဆရာဝန်” ကိုကြိုက်ခဲ့ကြတယ်။
ဒီလိုနဲ့-နိုင်ငံတကာမှာဖြစ်ပျက်နေတဲ့ပြဿနာတွေထဲကိုကျနော်တို့ဝင်ခံစားကြတယ်။

မလင်းပြာ-
ငါ-ရိုဒေးရှားကိုသွားမယ်။
အဲ့ဒီမှာလူဖြူတခုကမတရားအုပ်ချုပ်မင်းလုပ်--”
စတဲ့-တိုက်ပွဲဝင်ကဗျာတွေ-
မိုးဝေမဝင်ထဲကတိုက်သုံးတိုက်ကစာတွေကိုဖတ်ခဲ့ကြတယ်။ ကြိုက်ခဲ့ကြတယ်။
ကိုယ်ကနိုင်ငံသေးသေးလေးမှာနေနေခဲ့ပေမဲ့၊ စိတ်ကူးတွေက ကျယ်ပြန့်နေတဲ့ကောင်းကင်ထဲမှာပျံနေခဲ့ဘူးတယ်။ လူထုတိုက်ပွဲတွေထဲမှာအသင့်ဖြစ်နေတယ်။
ခုတော့- ရိုဒေးရှားဒေသလို့ခေါ်ခဲ့တဲ့ ဇင်ဘာတွေနိုင်ငံမှာ တခါတုန်းက လူဖြူတွေရဲ့ကျူးကျော်စော်ကားမှုတွေကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ပုန်းကန်လာတဲ့မျိုးချစ်သူရဲကောင်း “ရောဘတ်မူဂါဘီ” ဆိုတဲ့လူလည်းဖြစ်ချင်ရာဖြစ်နေတော့တယ်။ ပြည်သူအပေါ်၊ အတိုက်အခံတွေအပေါ်မဟုတ်တယုတ်နှိပ်စက်နေတဲ့ သူရဲ့အကြံအစည်တွေကိုနားနဲ့မဆန့်အောင်ကြားနေရတယ်။

အာကာရှင်နိုင်ငံတွေကလာခဲ့သူများရဲ့ပြဿနာ

၂၀၀၃ အီရတ်စစ်ပွဲမတိုင်ခင်တုန်းက စာသင်ခန်းထဲကဖြစ်ရပ်တခုကိုသွားသတိယမိတယ်။ အဲ့ဒီတုန်းကအီရတ်စစ်ပွဲဆင်နွှဲတာမှားသလားမှန်သလားဆိုတဲ့ သုတေသန စာတမ်းတစောင်ကိုကျောင်းသားတွေတော်နေတော်များများရေးရတယ်။ စာတမ်းတွေမရေးခင်မှာပါမောက္ခကကျနော်တို့ကြားမှာပြင်းပူပူပွဲပွဲတွေအများကြီးလုပ်ပေးခဲ့တယ်။ တချို့က “အစ်ချင်နီ” “သမ္မတရေဂင်” တို့ရဲ့ ၁၉၀၁ အီရန်၊အီရတ်စစ်ပွဲပိတ်ပတ်သက်မှုတွေထောက်ပြကြသလို၊ တချို့ကလည်း ဆခမ်ဟူစ်နီရဲ့ အရှေ့အလယ်ပိုင်းတည်ငြိမ်ရေးအတွက်အန္တရာယ်တွေကိုတင်ပြကြတယ်။

ကျနော်တို့အာရှကလာတဲ့ကျောင်းသားတချို့ ကို ပါမောက္ခ က " အီရတ်စစ်ပွဲဆင်နွှဲမှုမှားသည်" ဆိုတဲ့ဘက်ကပြင်းခုန်ဖို့နေရာချပေးလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ကျနော်တို့ငြိမ်နေကြတယ်။ ကိုယ်ထင်တာတွေကိုမပြောရဲကြဘူး။ ကိုယ်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာ နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့်ယူနေထိုင်နေရတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကိုမကောင်းပြောရင်ကိုယ့်အတွက်အန္တရာယ်ရှိနိုင်တယ်...စတဲ့...စတဲ့အတွေးတွေနဲ့လိမ်လိမ်မာမာနေချင်တာလည်းပါတယ်။

ဒါပေမဲ့သမိုင်းပါမောက္ခက သိချင်တယ်။ ကျနော်တို့ဘာလိုငြိမ်သက်နေသလဲဆိုတာ။
ဇွတ်အတင်းမေးတော့မှကျနော်ကပြောလိုက်မိတယ်။ "တချို့ကိစ္စတွေကိုမပြောချင်ဘူး။ ငါတို့အတွက်ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်" လို့ပြောလိုက်မိတော့၊ သူက ခဏငြိမ်သွားတယ်။ နောက်မှကျနော်တို့ကိုသူ့ရဲ့ရုံးခန်းကိုခေါ်ပြီးဆွေးနွေးတယ်။ အာဏာရှင်နိုင်ငံကလာတဲ့သူတွေရဲ့စိတ်ရောဂါကိုသူသဘောပေါက်သွားပုံရတယ်။

"အမေရိကန်အခြေခံဥပဒေထဲမှာ လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်ဆိုတဲ့အချက်ဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေအတွက်တင်မဟုတ်ပါဘူး။ လူတိုင်းအတွက်ပါ။ တကယ်လို့မင်းတို့ရဲ့လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်ကို တစ်စုံတယောက်ကလာရောက်ထိပါးမယ်ဆိုရင်ကိုယ်တိုင်မင်းတို့ဘက်ကတိုက်ပွဲဝင်မယ်။ မင်းတို့ဆွေးနွေးမှ၊ နိုင်ငံတကာကျောင်းသားတွေဆီက အသံကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကကြားရမှာပေါ့။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှာနေနေတဲ့အခိုက်မှာတစ်စုံတရာဖြန့်ဖြူးမျှဝေသွားစမ်းပါ" တဲ့

သူပြောသလိုပါပဲ။ အမေရိကန်စာသင်ခန်းတွေက သူများရဲ့အတွေးအခေါ်တွေ၊ ပြင်းခုန်မှုတွေကိုလေးလေးစားစားနားထောင်တယ်။ လူတွေဘာလို့ဒီလိုတွေးနေတယ်ဆိုတာကိုပြန်လည်စဉ်းစားသုံးသပ်ကြတယ်။ အမေရိကန်ဒီမိုကရေစီဆိုတာအဲ့သလိုမျိုးပါ။ ပြည်စုံအပြစ်ကင်းတဲ့စံနှစ်တခုမဟုတ်ပေမဲ့၊ လူတွေကိုတန်ဖိုးထားပါတယ်။ ကိုယ့်အယူအဆကိုထုတ်ဖော်ပြသလို့၊ သံချပ်ကာကားနဲ့တက်ကြိုတတ်တဲ့အပြစ်မျိုးရှိပါဘူး။ အာဏာရှင်နိုင်ငံတွေကလို

" ဒီကောင်လေးရဲ့ပြောနေတာတွေက ငါတို့ကိုထိခိုက်တယ်။ ပြောခွင့်ရတဲ့ပြောထားပေါ့ကွာ။ တကွေ့ကွေ့မှာကြုံလို့ကတော့အသေသတ်ပစ်လိုက်အုံးမယ်" ဆိုတဲ့တိတ်တဆိတ်ကြံစည်မှုတွေ၊ အပြီးအတေးထားမှုတွေမရှိဘူး။

စာတမ်းကောင်းတစောင်ဆိုတာ

စာပေလွတ်လပ်ခွင့်ရှိတဲ့နိုင်ငံတွေဆီက အက်ဆေးကောင်းတပုဒ်၊ စာတမ်းကောင်းတစောင်ဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်ကိုတလက်စတည်းဆွေးနွေးကြည့်ချင်ပါတယ်။ စာတမ်းတစောင်ရေးတော့မယ်ဆိုရင်၊ အားကောင်းတဲ့အချက်၊အားနည်းတဲ့အချက် နှစ်ခုလုံးကိုတင်ပြရပါတယ်။ ဥပမာ- အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊ အာရှ၊ လက်တင်အမေရိက၊ အာဖရိကမှာအမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့နိုင်ငံခြားရေးရာမူဝါဒတွေကိုရေးမယ်ဆိုရင်၊ စစ်အေးတိုက်ပွဲအတွင်းစီအိုင်အေရဲ့ လက်ယာအာဏာရှင်တွေအာဏာရလာအောင်ကြိုးပမ်းမှုတွေကိုရေးရသလို၊ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲတွေကိုပံ့ပိုးမှုကူညီတဲ့ ဒီမိုကရေစီရေးအနစ်သာရတွေကိုပျံ့ပွားအောင်လုပ်တဲ့၊ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကိုထိပါးလာတဲ့ အန္တရာယ်တွေအကြောင်း၊ ပြည်သူတွေအပေါ်ထားတဲ့စေတနာတွေကိုလည်း ထည့်ရေးရပါတယ်။ ပြီးမှ-ကိုယ့်ရဲ့အကြံပြုချက်၊ အတွေးအခေါ်တွေကိုထည့်ရေးပြီးအဆုံးသတ်ရပါတယ်။ ထို့အတူပဲ-

တရုတ်ပြည်အကြောင်းကိုရေးမယ်ဆိုရင် ကမ်းရိုးတမ်းဒေသတွေမှာစီးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုတွေ ကိုကောင်းတဲ့ဘက်ကရေးနိုင်သလို၊ လယ်သမားတွေသန်းချီပြီးစက်မှုရုံတွေမှာအလုပ်လုပ်ရာရတဲ့အကြောင်းတွေ၊ တရုတ်ပြည်ဟာ နိုင်ငံတွင်းမှာပဲလူတန်းစားတအားကွာဟပြီး၊ ဆင်းရဲတဲ့ဒေသတွေနဲ့ ချမ်းသာတဲ့ဒေသတွေဟာ နိုင်ငံနှစ်ခုလိုတည်ရှိနေတာတွေ၊လယ်သမားဆန္ဒပြပွဲတွေအကြောင်းကိုလည်းမေးခွန်းထုတ်ရပါတယ်။ တရုတ်ခေါင်းဆောင်တွေပြောနေကြ၊သူတို့ရဲ့တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်မှုတွေကိုရေးပြသလို၊ တဘက်မှာတော့တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်ရေး၊ ဟန်လူမျိုးကောင်းစားရေး တခုတည်းသာကြည့်မှုကြောင့် တရုတ်ပြည်ရဲ့နိုင်ငံခြားရေးရာမူဝါဒတွေကို ဝေဖန်သူ၊ ဆန့်ကျင်သူတွေနေရာအနှံ့အပြားမှာလောနေတာတွေကိုလည်းထည့်ရေးရပါတယ်။ (ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြတယ်ဆိုတာအကြောင်းမဲ့ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အရာမဟုတ်ဘူးဆိုတာသဘောပေါက်ဖို့သင့်ပါတယ်။)

အာဏာရှင်နိုင်ငံတွေရဲ့ ဝါဒဖြန့်ချိရေးပုံစံဆန်တဲ့အကဲဆေးတွေ၊ စာတမ်းတွေကိုလေ့လာကြည့်လိုက်တဲ့အခါ၊ ဘက်တဘက်တည်းကစိုးရိမ်မှုတွေသာလွန်ကြဲပြီးကျန်တဲ့ဘက်ကိုဖွဲ့ရေးလေ့ရှိပါတယ်။ အုပ်စိုးသူလူတန်းစားရဲ့ ဘုန်းတော်သို့ တွေ့ကိုဆက်တိုက်ပြီးကြားရေးသားတယ်။ ဒီလို အကဲဆေးမျိုးတွေ၊ စာတမ်းမျိုးတွေကိုတော့ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတွေရဲ့ စံအကြည့်မယ်ဆိုရင်-တင်ပြပုံမညီမျှတဲ့စာတမ်းတွေအဖြစ်သတ်မှတ်လေ့ရှိပါတယ်။

ဒီနေရာမှာတခုသတိထားမိတဲ့ပြည်ပကဗမာအရေးလှုပ်ရှားသူတွေရဲ့ စိုးရိမ်မှုတွေကိုပြောပြချင်ပါတယ်။ တချို့က-ကျွန်ုပ်တို့အတိုက်အခံတွေလုပ်နေတဲ့အလုပ်ဟာ-တရုတ်ပြည်ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ထိပ်တိုက်တွေ့မှာ၊ စိတ်ပြိုငြင်မှာကိုကြောက်နေတာတယ်။ (မှီခိုနေရတဲ့သူတွေရဲ့ စိုးရိမ်မှုကိုနားလည်ပေးလိုရပါတယ်။ တချို့ကလည်းလှုပ်ရှားမှုကိုထိခိုက်မှာကြောက်လို့စိုးရိမ်ကြပြီးသတိပေးကြတယ်။) အမှန်ကထင်သလောက်စိုးရိမ်စရာမလိုဘူးလို့ထင်ပါတယ်။

တကယ်တော့ တရုတ်နိုင်ငံမှာ ရှန်ဟိုင်း နဲ့ ပီကင်း က ပေါ်လစီရေးဆွဲသူတွေဟာပြိုင်ဘက်တွေဖြစ်ကြသလို၊ ဆင်ဟွာတက္ကသိုလ်၊ ပီကင်း၊ ရှန်ဟိုင်းတက္ကသိုလ်တွေက- ငြိမ်းချမ်းစွာပြင်ဆင်တိုးတက်ရေးဆိုတဲ့အယူအဆအပေါ်မှာအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမှုချင်းမတူကြပါဘူး။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက နီယိုကွန်ဆာပေးတစ်တွေနဲ့အပြိုင် ကွန်ဆာပေးတစ်အမာခံ ကွန်မြူနစ်တွေရှိတယ်။ ရီရယ်လစ်နိုင်ငံရေးသမားတွေရှိသလို၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနဲ့အဆင်ပြေပြေနေသွားချင်တဲ့ သဘောထားသင့်တင့်မျှတတဲ့ ပညာတတ်တွေလည်းအများအပြားရှိနေပါတယ်။ သေချာတာတခုက တရုတ်ခေါင်းဆောင်တွေတော်တော်များများက အရင်းရှင်တွေဖြစ်လာကြသလို၊ အမေရိကန်အရင်းရှင်တွေနဲ့နီးနီးကပ်ကပ်အလုပ်လုပ်ချင်သူတွေဖြစ်တယ်။

(ကျွန်ုပ်တို့ မကြာခင်မှာတင်ပြခဲ့ Comparative Politics လို့ခေါ်တဲ့ စာတမ်းမှာ နိုင်ငံတွေကိုနှိုင်းယှဉ်ပြသွားပါမယ်။)

အပြည်အပြည်ဆိုင်ရာလုံခြုံရေးလော၊ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားလုံခြုံရေးလော

နိုင်ငံတွေရဲ့ ပြဿနာတွေကိုချဉ်းကပ်လေ့လာတဲ့အခါ၊ ကိုယ်ကဘယ်လိုချဉ်းကပ်မှုမျိုးနဲ့လေ့လာမလဲဆိုတဲ့မေးခွန်းကိုအရင်စတင်မေးရပါလိမ့်မယ်။ ဥပမာ-နိုင်ငံရေးကိုလက်တွေ့ ကျကျသုံးသပ်သူတွေက နိုင်ငံတကာနိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံဆိုတာ နိုင်ငံတကာအစိုးရတရပ်မရှိတဲ့ပရမ်းပတာလူ့အဖွဲ့ အစည်းဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတိုင်းဟာ ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့ လုံခြုံရေး၊ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားကိုသာဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် မဟာဗျူဟာရေးဆွဲတဲ့သူတွေဟာ National Security လို့ခေါ်တဲ့ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးရူထောင်ကနေကြည့်ပြီးရေးဆွဲရမယ်လို့နားလည်ကြတယ်။ International Security လို့ခေါ်တဲ့အမြင်ကိုများသောအားဖြင့်အင်အားကြီးနိုင်ငံတွေက လိုရင်လိုသလိုသုံးစွဲလေ့ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံတကာလုံခြုံရေးရူထောင်ကနေကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ အင်အားကြီးနိုင်ငံတွေရဲ့ ကုလသမဂ္ဂကိုလွှမ်းမိုးဆွေးနွေးပွဲတွေကသာဆုံးဖြတ်သွားမှာဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတကာလုံခြုံရေးရူထောင်ကနေကြည့်ရင်-နိုင်ငံငယ်တွေအတွက်နေရာရှိရဲ့ လားဆိုတဲ့မေးခွန်းကိုသံသယနဲ့မေးလာသူတွေတစ်ထက်တစ်များလာတာကိုတွေ့ရတယ်။ နိုင်ငံတကာလုံခြုံရေးရူထောင်မှာလည်းပြဿနာတချို့ရှိနေသေးပါတယ်။ “ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်းလာပြီ၊ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှုကြောင့်ညစ်ညမ်းလာတဲ့လေထုကိုအများဆုံးထုတ်လုပ်တဲ့သူဟာတရုတ်နိုင်ငံဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ဟာ စွမ်းအင်သုံးစွဲမှုတွေကိုလျော့ချပြီးကမ္ဘာကြီးဒီထက်ပူဇွန်းမလာအောင်ထိန်းသိမ်းရမယ်” လို့အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်တွေကပြောလိုက်တော့၊ တရုတ်နိုင်ငံကသိပ္ပံပညာရှင်တွေက “ဘယ်ရမလဲ၊ မင်းတို့အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက တိုင်းပြည်တိုးတက်ဖို့အတွက်စွမ်းအင်တွေကိုသုံးချင်သလောက်သုံး၊ အားရတော့မှငါတို့ကိုမသုံးတော့နဲ့လို့ပြောလိုဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ ငါတို့လည်းတရုတ်ပြည်တိုးတက်အောင်လုပ်ပါရစေအုံး” လို့ပြန်တုံ့ပြန်လေ့ရှိကြတယ်။ ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်းလာတာဘယ်သူ့အပြစ်လဲဆိုတဲ့မေးခွန်းကိုစဉ်းစားကြရင်းနိုင်ငံတကာလုံခြုံရေးကိုချဉ်းကပ်ကြတဲ့အခါ ဘက်တဘက်ခြင်းဆီဟာ သူ့နိုင်ငံရဲ့ အကျိုးစီးပွားအတွက်ရပ်တည်ကြတာပါ။ ဒါကြောင့် နိုင်ငံအသီးသီးကခေါင်းဆောင်တိုင်းဟာနိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး (National Security) ရူထောင်ကနေရပ်တည်ပြီး ဒေသတွင်း နဲ့ ကမ္ဘာ့ဇာတ်ခုံမှာ-ဩဇာလွှမ်းမိုးရေးကိုဖြေရှင်းကြခြင်းဖြစ်တယ်။

National Security နဲ့ International Security အမြင်နှစ်ရပ်ဟာမတူပါဘူး။ အောက်မှာဖော်ပြတဲ့အသံတွေကိုအမျိုးအစားခွဲကြည့်ရအောင်။ “ဗမာစစ်တပ်ကိုလည်းလက်နက်ရောင်းနေတဲ့၊ ဝစစ်တပ်ကိုလည်းလက်နက်ရောင်းနေတဲ့တရုတ်ပြည်ကိုသူ့ရဲ့ နိုင်ငံတည်ငြိမ်မှု အတွက်ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုကိုနားလည်ပေးလိုက်ကြပါ။” “သူကလူဦးရေဘီလျှံနဲ့ချီရှိနေတာမို့လား။-” “ကျောက်ဖြူကျွန်းဟာသူတို့ရဲ့ လောင်စာစွမ်းအင်အတွက်အရေးကြီးတဲ့အချက်အချာဖြစ်နေလို့ပါ” “ ဗမာပြည်ကစစ်တပ်ကလည်းတရုတ်ပြည်ကိုထိရင်လုံးဝမရဘူးဗျ” “ တရုတ်ရဲ့ သဘာဝစွမ်းအင်အရင်းအမြစ်တွေရှာဖွေမှုကိုနားလည်နိုင်ရင်၊ အမေရိကန်တွေရဲ့ အီရတ်စစ်ပွဲကိုလည်းနားလည်လိုက်ပေါ့” “ အီရန်၊ မြောက်ကိုရီးယားရဲ့ နျူကလီးယားစီမံကိန်းဟာ နိုင်ငံတကာလုံခြုံရေးကိုထိပါးနေတယ်” “ဗမာစစ်အစိုးရကသူ့ရဲ့ ပြည်သူ့ကိုဘယ်လောက်ပဲသတ်သတ်၊ ဗမာပြည်တွင်းကစီးပွားရေးတွေကိုငါတို့လွှမ်းမိုးထားနိုင်ဖို့ကအဓိက”

ဝေဖန်ထောက်ပြမှု၊ စစ်ပွဲကြေငြာမှု နှင့် မိတ်ဆွေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ

တကယ်တော့တရုတ်နိုင်ငံအပါအဝင်-အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကိုနားလည်မှုပေးခဲ့တာ ဆယ်စုနှစ် (၂) စုကျော်သွားပါပြီ။ လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ် (၂၀) ကျော်နိုင်ငံရေးစလုပ်ခါစတုန်းက သူတို့တတွေနဲ့အဆင်ပြေချင်လွန်းလို့ပြည်တွင်းအားသာအဓိက၊ လူထုလှုပ်ရှားမှုအားကောင်းလာရင်နိုင်ငံတွေကထောက်ခံလာမယ် ဆိုတဲ့အတွေးတွေယုံကြည်ခဲ့တယ်။

၁၉၈၈ အရေးတော်ပုံ၊ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်၊ ၂၀၀၇ ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေး၊

လူထုကစစ်အစိုးရကိုမကြိုက်ကြောင်း၊ အိမ်နီးခြင်းနိုင်ငံတွေနားလည်ဖို့နောက်ထပ်လူ့ဘယ်နှစ်ယောက်လောက်အသေခံပြီးပြုမှာလဲ။

ဘိန်းဘုရင်တွေ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးတပ်ဖွဲ့ စီးပွားရေးလာလုပ်တဲ့ခါးပြဂိုဏ်းတွေ၊ စီးပွားရေးတစ်ခုတည်းသာကြည့်ပြီး နိုင်ငံရေးအယူအဆပေါ်မှာသစ္စာဖောက်ခဲ့တဲ့ အိမ်နည်းချင်းမပီသတဲ့နိုင်ငံတွေကြောင့်ကျနော်တို့မြို့တွေလည်းဖွတ်ဖွတ်ညက်ညက်ကျသွားခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်တွေက ဆက်ဆံရေးနည်းသစ်တခုကို စတင်စဉ်းစားလာခဲ့ကြတယ်။ အခင်အမင်မပျက်ချင်တာကြောင့်ဘာပဲလုပ်လုပ်ငြိမ်ခံနေကြတဲ့ဘဝမျိုးကနေ၊ တရုတ်ပြည်ရဲ့နိုင်ငံခြားရေးရာမူဝါဒတွေကိုဖွင့်ပြီးဝေဖန်တဲ့ အရာတွေကိုလုပ်လာခဲ့ကြတယ်။ တကယ်တော့ တရုတ်ပြည်ဟာ သူ့ကိုပြင်ပနိုင်ငံတခုကအင်အားသုံးအကျပ်ကိုင်တာကိုလက်မခံပေမဲ့ မျိုးဆက်သစ်ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ဝေဖန်မှုကိုတော့အလေးထားတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနားကနေဖျောင်းဖျန်းချနေတဲ့ ဒစ်ပလိုမေစီသမားတွေလိုအပ်သလို၊

အပြင်ကနေ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒကိုဝေဖန်တဲ့လူငယ်တွေလည်းလိုအပ်ပါတယ်။

ကျနော်တို့ကတော့ ဝေဖန်ထောက်ပြတဲ့နည်းကိုသုံးပါတယ်။

ကျနော်တို့နဲ့ချဉ်းကပ်ပုံမတူသောသူများကိုအပြစ်မပြောပါ။ လူတိုင်းကိုယ်ယုံကြည်သလိုပုံသန်းခွင့်ရှိပါတယ်။

ဝေဖန်တဲ့နည်းနဲ့ချဉ်းကပ်နေသူတွေကိုအပြစ်လာတင်မယ်ဆိုရင်၊ လူတိုင်းမှာအချက်အလက်တွေ၊ သမိုင်းဆိုင်ရာအဖြစ်အပျက်တွေ၊ အတွေးအခေါ်တွေကိုယ်စီရှိတယ်ဆိုတာ ကိုတော့နားလည်သဘောပေါက်စေချင်ပါတယ်။ဝေဖန်တယ်ဆိုတာမဟုတ်ဘဲပြည်သူထုထုရဲ့တိုက်ပွဲကိုနီးကပ်စေချင်လို့ပါ။ စစ်မျက်နှာသစ်ကြွေးကြော်နေတာမဟုတ်ပါဘူး။

ယုံကြည်မှုများရဲ့နောက်ကွယ်မှာ.....

ကျနော်တို့ထဲမှာ- အာရှဒေသ၊ ဥရောပဒေသတွေ ကိုအထူးပြုပြီးလေ့လာတဲ့နိုင်ငံရေးသိပ္ပံကျောင်းသားတွေရှိပါတယ်။

တချို့ဆိုအမေရိကားရောက်မှတရုတ်စာသင်ကြရတယ်။ တရုတ်ကြီးနဲ့ရေရှည်ဆက်ဆံချင်လို့။

တရုတ်ပြည်ရဲ့နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုကဘာလဲ။ အတိတ်ရဲ့ရိုက်ခတ်မှု နဲ့ လတ်တလောစိုးရိမ်မှုကဘာလဲ။

တရုတ်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေကြားကပေါင်းကူးဆက်ဆံမှုတွေကဘယ်လိုလဲ-အစိုးရယန္တရားကိုဘယ်လိုလည်ပတ်သလဲ-စတဲ့အရာတွေကိုအသေးစိတ်လေ့လာကြပါတယ်။

တရုတ်ပြည်ခေါင်းဆောင်တွေကိုလေ့လာတဲ့အခါ၊ကွန်ဆာဗေးတစ်အမာခံတွေသာမကဘူး။ သင့်တင့်မျှတတဲ့သဘောထားရှိသူတွေလည်းတပုံကြီးရှိနေပါတယ်။

ဥပမာ-တီယင်မင်ရင်ပြင်ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုကို နိုင်ငံတကာကဝေဖန်တဲ့အခါ၊ အလယ်အလတ်ကနေဖြေရှင်းတဲ့အစိုးရကလွတ်တဲ့ပညာတတ်တွေအများကြီးရှိပါတယ်။ သူတို့က-"ဟုတ်တယ်-အဲဒီကာလတုန်းကအစိုးရဖြေရှင်းပုံကြမ်းတမ်းလွန်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ အနောက်တိုင်းမီဒီယာတွေမှာပြောနေသလောက်လည်းလူအသေအပျောက်မရှိခဲ့ပါဘူး" ဆိုတာမျိုး။ တီယင်မင်ရင်ပြင်ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုနဲ့တရုတ်ပြည်အနာဂတ်အကြောင်းဆွေးနွေးတဲ့၊ ကော့နဲလ်၊ ဂျော့တောင်း၊ ရေးလ်၊ဟားပတ်တတ္တသိုလ်ကပွဲတွေမှာဆိုရင်- တရုတ်အစိုးရဘက်ကကျောင်းသားတွေလည်းအပြန်အလှန်ဆွေးနွေးကြတာပဲ။ နိုင်ငံတကာကိုစာလာသင်ပြီဆိုရင်-တရုတ်အစိုးရဘက်ကကျောင်းသားတွေကလည်း ပီကင်းမှာနိမ်နင်းသလိုမျိုး၊ အစိုးရရဲ့အမျက်တော်ရှုနေသလိုမျိုးလုပ်လို့မရပါဘူး။ ပြင်းခုန်ပွဲကို အဆင်ပြေအောင်ဆွေးနွေးရပါတယ်။ ကြေလည်အောင်ဖြေရှင်းရပါတယ်။

တိဘက်အရေး

တိဘက်လှုပ်ရှားမှုကိုပြောတိုင်းကျနော်မှာဘယ်တော့မှမေ့လို့မရတဲ့အဖြစ်အပျက်တခုရှိပါတယ်။ ဒီအဖြစ်အပျက်ကကျနေတဲ့လှုပ်ရှားမှု ကိုပိုမိုယုံကြည်စေခဲ့တယ်။

မတရားမှုကိုခိုင်ခိုင်မာမာထောက်ပြရဲတဲ့စိတ်တွေကိုပိုမိုတွန်းအားပေးစေခဲ့တယ်။ အဖြစ်အပျက်ကိုအကြမ်းဖျင်းပြောပြချင်ပါတယ်။

နိုင်ငံတကာကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေထဲမှာဝင်ရောက်လှုပ်ရှားပြီဆိုရင်၊ ထိပ်တိုက်တွေစေတဲ့ဖြစ်ရပ်တွေကိုကြုံရပါလိမ့်မယ်။ အထူးသဖြင့် တိဘက်ကိစ္စပါ။

အာရှကျောင်းသားများအဖွဲ့အစည်းမှာဝင်လုပ်ပြီဆိုရင်အဲဒီပြဿနာကပထမဆုံးစပြီးဖြေရှင်းရပါတော့တယ်။

အိုကီနာဝါကလာတက်တဲ့ဂျပန်ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေနဲ့ တိုကျို၊ လိုမြို့ကြီးတွေကလာတက်တဲ့ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေရဲ့ကိုယ်စားလှယ်အငြင်းပွားမှုကလည်း

တမျိုးကိုင်တွယ်ရပါတယ်။ တိဘက်ကိစ္စကိုစပြောကြည့်ရအောင်။ကျနော်-ပထမဆုံးစတာဝန်ယူတဲ့ အာရှကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့အစည်းအဝေးမှာ

ပြဿနာကစတင်ခဲ့တယ်။ ကျနော်တို့အဖွဲ့အစည်းမှာ-သူနာပြု (Nursing) ပရိုဂရမ်ကိုတက်နေတဲ့ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ထိုင်ဝမ်၊ဟောင်ကောင်ကကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကလည်း

စီးပွားရေးနဲ့လူထုဆက်သွယ်ရေး (Economics and Mass Media) ပရိုဂရမ်ကိုတက်နေတဲ့ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ထိုင်ဝမ်၊ဟောင်ကောင်ကကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကလည်း

တက်တက်ကြွကြွလုပ်ကိုင်ကြတယ်။ ဖြစ်ချင်တော့-နိုင်ငံတကာကျောင်းသားကျောင်းသူတွေရဲ့ယဉ်ကျေးမှုဈေးရောင်းပွဲတွေ၊ ကပွဲတွေမှာဝင်ရောက်ပူးပေါင်းပါဝင်ကြတဲ့အခါ၊

ပြဿနာကိုသယ်လာသူတွေရှိပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက-ကျနော်က တိဘက်ကျောင်းသူတွေအတွက်ဈေးရောင်းဖို့နေရာတနေရာစီစဉ်ပေးထားတယ်။

သူတို့ရဲ့အလံကိုတင်ပေးထားတယ်။

တရုတ်ကျောင်းသူကျောင်းသားတော်တော်များများကအေးအေးဆေးဆေးပေါ့။ တိဘက်ကျောင်းသူတွေနဲ့ချစ်ချစ်ခင်ခင်ပါပဲ။

အာရှကျောင်းသူကျောင်းသားတွေရဲ့အဖွဲ့အစည်းဟာကျနော်တို့ရဲ့ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာတွေကိုဘယ်လောက်တန်ဖိုးထားတယ်ဆိုတာ

သူတို့သိနေတဲ့အတွက်ဒီအဖွဲ့မှာအားကိုးတကြီးပါဝင်ကြခြင်းဖြစ်တယ်။

အေးအေးဆေးဆေးမနေတဲ့ကျောင်းသူတယောက်ကတော့ရှိပါတယ်။ သူမကဘယ်တုန်းကမှလည်းအဖွဲ့အစည်းမှာတက်တက်ကြွကြွမပါဝင်ခဲ့ဘူး။

ဒါပေမဲ့ပြဿနာလုပ်ဖို့ကြတော့တက်ကြပါတယ်။ တိဘက်ကိုနှင်တိုက်ဘာလို့သီးခြားနေရာပေးရတာလဲ၊တရုတ်နိုင်ငံသမိုင်းကိုနှင်တိုက်ဘာလို့လား-

ဘာညာဆိုပြီးပြဿနာရှာပါတော့တယ်။ တရုတ်ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကသူမရဲ့မောက်မာမှုကိုစိတ်ပျက်ကြတယ်။ အားနာကြတယ်။ရှောင်ထွက်သွားကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ရှောင်မထွက်တဲ့ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေရှိပါတယ်။ ကျနော်တို့အုပ်စုတွေထဲမှာတချို့က အာရဒေသဆိုင်ရာ (အထူးသဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ) နိုင်ငံရေးကိုသင်ကြားနေတဲ့သူတွေ၊ သမိုင်းဘာသာရပ်အထူးပြုကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေပါဝင်ပါတယ်။ သူတို့ကရှင်းပြတယ်။

“ချင်” မင်းဆက်မတိုင်ခင်ရာစုစွဲတွေနဲ့ ချင်မင်းဆက်ပြုတ်ကျပြီးရာစုစွဲတွေရဲ့ သမိုင်းတွေကိုဖတ်မယ်ဆိုရင်ဘက်နစ်ဘက်လုံးကရေးထားတဲ့သမိုင်းတွေဟာကွဲနေတယ်။ အဲဒီကွဲပြားနေမှုကိုဆက်စပ်ပြပါ။ ဘာလို့ကွဲနေတာလဲလို့မေးခွန်းထုတ်တော့သူမမှာတိကျရေရာတဲ့သမိုင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်တွေမရှိပါဘူး။ ကျနော်တို့ကလည်းဒီအဖွဲ့အစည်းဟာအာရှသားတွေသူများတိုင်းပြည်မှာ-မျက်နှာမဝယ်အောင်ဖွဲ့ထားတဲ့လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်။ အားလုံးတက်တက်ကြွကြွ စိတ်ချမ်းသာသာပါဝင်နိုင်အောင်ရည်ရွယ်ထားတဲ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်။ ဘာရည်ရွယ်ချက်မှမရှိဘူး။ ဒါကိုလည်းနားလည်စေချင်ပါတယ်လို့ရှင်းပြတယ်။ သူက လူရှေ့မှာတော့အေးအေးဆေးဆေးပြန်သွားတယ်။ (တရုတ်ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကအစသူတို့ပြန်ဆန့်ကျင်နေတာကိုး)။ ဒါပေမဲ့မရပ်ပါဘူး။ ကျနော်တို့အဖွဲ့ရဲ့အကြံပေးတာဝန်ကိုယူထားတဲ့ တရုတ်ပါမောက္ခကိုသွားကပ်ပြီးလို့ဆော်တယ်။ တကယ်တော့-တရုတ်ပါမောက္ခကလည်းတိဘက်ဟာတရုတ်ပိုင်ဖြစ်တယ်လို့ ယုံကြည်နေတဲ့သူ။ ပြီးတော့-သူမကပီကင်းမြို့ရဲ့နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်အသိုင်းအဝိုင်းထဲကဖြစ်တယ်။ဒါပေမဲ့ကျနော်တို့ဘက်ကလည်း ကျနော်တို့ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်ကိုလျော့မှာမဟုတ်ဘူးဆိုတာကိုလည်းသဘောပေါက်နေတော့၊ ခေါ်ပြီးဆွေးနွေးတာလောက်ပါပဲ။ သူကပဲအလျော့ပေးခဲ့တယ်။ သူက ကျနော်တို့နဲ့သဘောမတူပေမဲ့သူ့မှာ-အင်မတန်သဘောထားကြီး၊ နူးညံ့တဲ့ကျောင်းဆရာမတယောက်ရဲ့စိတ်ဓါတ်အပြည့်ရှိပါတယ်။ သူများနိုင်ငံမှာ-ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကိုစိတ်ချမ်းချမ်းသာသာနေထိုင်စေချင်တာ။ ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ ပညာရေးကိုအောင်မြင်စေချင်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့သိတိမောက်မာလွန်းတဲ့ကျောင်းသူဟာဘေးကိုရောက်သွားတယ်။ ကျနော်တို့ရဲ့ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာကွဲတွေလည်းပျက်စီးစွာကျင်းပခဲ့တယ်။ တိဘက်အက၊ တရုတ်အက- အလံပေါင်းစုံအောက်မှာကပြခွင့်ရခဲ့တာပါပဲ။ နေရာတိုင်းမှာတုန့်ပြန်မှုမျိုးစုံ၊ မတူညီတဲ့ပြဿနာမျိုးစုံရှိနိုင်ပါတယ်။

တကယ်တော့တိဘက်အရေးကိုတရုတ်ကျောင်းသားတွေနဲ့တိဘက်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်တွေပူးပေါင်းအဖြေရှာနေကြဆဲပဲ။ တက္ကသိုလ်တွေမှာသူတို့ပဲပေါင်းပြီးဦးဆောင်ကျင်းပကြတယ်။ ပါမောက္ခတွေ၊ စိတ်ဝင်စားသူတွေကိုဖိတ်ကြတယ်။ တရုတ်ပြည် ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးရာမူဝါဒကိုဝေဖန်လို့ စိတ်ဆိုးမှာမဟုတ်ပါဘူး။ တရုတ်ပြည်ခေါင်းဆောင်အားလုံးဟာ ကွန်ဆာဗေးတစ်အမာခံကွန်မြူနစ်တွေချည်းမဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံတကာကိုရောက်လာတဲ့တရုတ်ပညာတတ်တွေကအစိုးရကသေသေချာချာမောင်းနှင်ထားတဲ့ စက်ကရိယာတွေပါ။ တရုတ်နိုင်ငံအစိုးရကလွတ်တဲ့ကျောင်းသားတွေဆိုဘယ်လောက်ထိပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောသလဲဆိုရင်-

“ ကိုယ်တို့ကမော်စီတုံးလည်းမကြိုက်ဘူး။ တိန့်ရှောင်ဖိန်လည်းမကြိုက်ဘူး။ ငွေပဲကြိုက်တယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအခွင့်အလမ်းတွေရချင်လို့ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်တာ” တဲ့။

တရုတ်ပြည်မှာ-လူအများစုဖြစ်တဲ့လယ်သမားတွေရဲ့မကျေနပ်မှုတွေ၊ ဒုက္ခတွေကအများကြီးပါ။ မြို့တွေမှာဖြစ်သလိုလွတ်လပ်ရာရင်းကြံဖန်နေနေရတဲ့အရာတွေခုနဲ့ဒေရီနေသလို၊ တရုတ်အစိုးရဘက်ကလည်း လယ်သမားဆန္ဒပြပွဲတွေကိုခွင့်ပြုသင့်သလောက်ခွင့်ပြုပေးထားတယ်။ ဟောင်ကောင်မှာကျင်းပတဲ့ တီယင်မင်ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုနှစ်ပတ်လည် အခမ်းအနားတွေကိုချက်ချင်းပိတ်ပင်ပစ်လို့မရသေးပါဘူး။ တရုတ်ပြည်ရဲ့နိုင်ငံရေးယဉ်ကျေးမှုကဖြည်းဖြည်းဖြင့်ပြောင်းလဲသွားတာပါ။

နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုခုကိုဖိအားပေးခြိမ်းခြောက်လို့လည်းမရပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒတွေကိုတော့ စဉ်းစားနိုင်အောင်အမြဲမပြတ်ဝေဖန်ပေးနေဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ဒီဝေဖန်မှုတွေက ရှေးရိုးစွဲကွန်ဆာဗေးတစ်အမာခံတွေမဟုတ်ဘူး။ ပျော့ပြောင်းညင်သာတဲ့နိုင်ငံရေးသမားတွေကိုစဉ်းစားစေနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

နိဂုံး

ကျနော်တို့ဖြတ်သန်းနေရတဲ့ခေတ်တွေကပြောင်းလဲနေခဲ့ပါတယ်။ စစ်အေးတိုက်ပွဲအဖွင့် ကိုရီးယားစစ်ပွဲမှာ-တရုတ်နိုင်ငံကမြောက်ကိုရီးယားဘက်ကဝင်တိုက်ခဲ့ပေမဲ့ လက်ရှိကာလမှာတော့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနဲ့လက်တွဲပြီးမြောက်ကိုရီးယားရဲ့နျူကလီးယားစီမံကိန်းတွေကိုဖိအားပေးတယ်။ မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံကလည်း သားအဖ(၃)ဆက်အုပ်ချုပ်တဲ့ဘုရင်ပိုင်နိုင်ငံတစ်ခုလို့ဖြစ်လာတယ်။ ဖီဒယ်ကပ်စထရိုကလည်း ညီတော်မောင်ကိုနန်းလွှဲတယ်။

ဒါပေမဲ့မပြောင်းလဲနိုင်တဲ့အရာတစ်ခုကတော့ ချေဋ္ဌေးဘားရားရဲ့မတရားမှုကိုဆန့်ကျင်တဲ့နိုင်ငံတကာတိုက်ပွဲတွေ၊ ဖိနှိပ်နေတဲ့လူတန်းစားနဲ့ အဖိနှိပ်ခံလူတန်းစားရဲ့ တိုက်ပွဲတွေပါ။လတ်ဆတ်နေသေးတဲ့တော်လှန်ရေးစိတ်ဓါတ်တွေဖြစ်တယ်။ကျနော်တို့ကတော့မနေနိုင်ပါဘူး။

တချို့အရာတွေဟာ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ရဲ့အမျိုးသားရေးကိစ္စတစ်ခုမဟုတ်ပေမဲ့- ဝါဇာကမ်းမြောင်မှာ အစွဲရေးနိုင်ငံကအပြစ်မဲ့ပြည်သူတွေအပေါ်ဗုံးကြဲနေရင်၊ တက္ကသိုလ်ကဆန့်ကျင်ရတဲ့ဆန္ဒပြပွဲတွေမှာပါဝင်နေအုံးမယ်။ ဆူဒန်၊ ဗမာပြည်၊ ဆော်ဒီ၊ အီဂျစ်နိုင်ငံတွေကိုဆက်ဆံနေတဲ့ကြောင့်သူတော်ကြွက်သူတိုင်းနိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒတွေကိုဝေဖန်နေအုံးမယ်။ ဘဝမှာ-ကိုယ်ယုံကြည်ရာဆီကိုပျံသန်းနိုင်ဖို့အတွက်၊ မိသားစုတွေစွန့်ပစ်ပြီး၊ ကိုယ့်ရဲ့ဘဝကိုစံနှစ်တကျ ဖျက်ပစ်ခဲ့ကြတယ်။ မိတ်ဆွေတို့လည်း-လွတ်လွတ်လပ်လပ်ပျံသန်းစေချင်ပါတယ်။ ချမ်းမြေ့ကြပါစေ။

နယူးယောက်အထက်ပိုင်းဒေသက ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေရဲ့ခံစားမှုကို“အောင်မိုးဝင်း” က စာသားထည့်ထားတယ်။
အလိုမတူလည်း နွေဦးမှာ ပန်းတွေပွင့်နေတဲ့တောင်ကုန်းလေးပေါ်ကနေ၊ ကန်ရေပြင်ကိုဖြစ်ဖြစ်၊ လရောင်ကိုဖြစ်ဖြစ် သေသေချာချာကြည့်ပြီး၊
မာယာကော့စ်စကီ ရဲ့ ဘောင်းဘီဝတ်မိုးတိမ် ထဲက“မင်းတို့အချစ်ကြဆုံးပါစေ၊ မင်းတို့လူ့အဖွဲ့အစည်းကျဆုံးပါစေ” ဆိုတဲ့စာသားတွေသာရွတ်ဆိုလိုက်ကြပါတော့။

ဗမာပြည်ကပေးစာတစောင်-

“ ကိုယ်တို့က ရေနံ (Petroleum) နဲ့ကျောင်းပြီးတဲ့ အင်ဂျင်နီယာတွေပါကွာ၊ တရုတ်ပြည်ကြီးနိုင်ငံတကာကသဘာဝဓါတ်ငွေ့တွေ့စွမ်းအင်တွေလိုအပ်နေတယ်ဆိုတာ ဘုရားက ထားဝယ်ကမ်းရိုးတမ်း နဲ့ သဌေးကျွန်းဘက်မှာညလုံးပေါက်နည်းပါးတွင်းတွေတူးပြီးသဘောပေါက်နေခဲ့ရတာပါ။ ကိုကိုးကျွန်းဟာဘာကြောင့်သုတို့အတွက်မဟာဗျူဟာတွက်ချက်ရေးမှာအရေးပါနေတယ်ဆိုတာလည်းကိုယ်တို့ပြည်တွင်းကပညာတတ်တွေကသိပါတယ်။ ကိုယ်တို့နိုင်ငံကမြို့တွေကိုတဖြည်းဖြည်းပေးခဲ့ရတယ်။ စစ်အေးတိုက်ပွဲအပြီးကိုနားလည်မှုပေးခဲ့ရတယ်။ကိုယ်တို့နိုင်ငံကအစိုးရအသုံးမကျတော့ ကြိုက်တဲ့လူလာစီးပွားရေးလုပ်၊ ဘာတတ်နိုင်တော့မှာလဲဆိုပြီးလက်ပိုက်ကြည့်နေရတယ်။ --- ငါတို့လူဝင်ရားမှုကြီးကိုဘယ်တော့ကုလားနိုင်တယ်--ဘာညာဆိုတဲ့ခပ်အအခပ်ထူထူအတွေးတွေလည်းပါတော့ပေါ့ကွာ။ လက်တွေ့မှာဘာတွေဖြစ်ခဲ့သလဲဆိုတာမင်းတို့ငါတို့ပြည်တွင်းမှာရပ်ခဲ့ရတဲ့ကောင်တွေကောင်းကောင်းသိပါတယ်။

တရုတ်ပြည်ကြီးကိုထိပ်တိုက်မတွေ့ဖို့ပြောနေတဲ့၊ဖျောင်းဖျန်းချနေတဲ့သူတွေကိုတချက်မေးပါရစေအုံး။ တကယ်လို့-တရုတ်ပြည်ကြီးက ကျနော်တို့ရဲ့လူဝင်ရားမှုကိုထိပ်တိုက်လာတွေ့နေတယ် ဆိုရင်ခင်ဗျားတို့ကရောဘာတွေလုပ်ကြမှာလဲလို့” ဗမာစစ်တပ်ကိုလည်းလက်နက်ရောင်းတယ်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်တွေကိုလည်းလက်နက်ရောင်းတယ်။ နိုင်ငံတစ်ခုမှာဘက်နစ်ဘက်ကိုလက်နက်ရောင်းပြီး”နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေးကိုအလိုရှိပါတယ်”လို့ပြောနေတဲ့ သူတွေရဲ့ ကြောင်သူတော်ကြွက်သူရိုးလိစကားတွေကိုယုံသလား။ ဘယ်သူကထိပ်တိုက်လာတွေ့နေတာလဲ။ တရုတ်တွေရဲ့နိုင်ငံခြားရေးရာပေါ်လစီက ကိုယ်တို့လူဝင်ရားမှုကိုထိပ်တိုက်လာတွေ့နေတာကိုကျဘာမှမပြောပဲနဲ့၊ ကိုယ့်သက်ကလူတွေကိုလာပြီးသတိပေးနေရအောင်၊ အဲဒီလူတွေရူးများနေကြသလား။

ဟေ့ကောင်ရေ-တည်ငြိမ်မှုဆိုတဲ့စကားကို ဗမာပြည်ကစစ်တပ်လည်းပြောနေတာပဲ။ ဟစ်တလာနဲ့မူဆိုလိုနီလည်းပြောတာပဲ။ ဖိလစ်ပိုင်ကအာဏာရှင်မားကိုစစ်လည်းပြောဘူးတာပဲ။ အင်ဒိုနီးရှားကဆူဟာတ်လည်းပြောဘူးတာပဲ။ အခု-အီရန်ကဘာသာရေးခေါင်းဆောင်လည်းပြောနေတာပဲ။ သူများရဲ့တည်ငြိမ်မှုတွေကိုသာလိုက်ပြီးနားလည်ပေးနေရရင်၊ သမိုင်းမှာလွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုတို့၊ တရားမျှတမှုအတွက်၊လူထုဆန္ဒပြပွဲတွေတို့ဆိုတာပေါ်လာပါ့မလားကွ၊ ကိုယ့်လူမျိုးတွေငတ်နေတာကိုသာနားလည်ပါကွာ။ ကုလားအုပ်ပုံပြင်ကိုလည်းသတိရကြအုံးလို့ပြောလိုက်ပါကွာ”

သူတို့ရဲ့စာကိုဒီလောက်နဲ့ပဲရပ်ထားလိုက်ပါရစေ။ ပြည်ပကလူတွေကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဝေဖန်ထားတဲ့စာသားတွေပါနေလို့ပါ။ အမှန်က တရုတ်ပြည်အကြောင်းကိုရေးကြီးခွန်ကျယ်လုပ်ငြင်းမနေချင်ပါဘူး။ စစ်အစိုးရက တရုတ်၊ အိန္ဒိယ နိုင်ငံတွေထောက်ခံတာ၊မထောက်ခံတာကို ဂရုမစိုက်သလို၊ တရုတ်ပြည်ကလည်း နိုင်ငံရေးအယူဆထက် စီးပွားရေးကိုပဲစိတ်ဝင်စားတော့ ဗမာပြည်ကပြည်သူတွေဘယ်လောက်သေသေသိသိမခံစားပါဘူး။ တရုတ်နိုင်ငံက ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီဆိုတာကိုယုံကြည်နေသေးတယ်ဆိုရင်၊ ပြည်သူတွေရဲ့အသံကိုစာနားနားလည်ပါလိမ့်မယ်။ ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီဆိုတာကိုလည်းတရုတ်ပြည်ကမယုံကြဲတော့သလို၊ ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီလို့ကြွေးကြော်နေသူတွေကိုလည်းကျနော်တို့အတွင်းစည်းထဲမှာစမ်းစစ်ပြီးခဲ့တာကြာပါပြီ “နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး”ကိုသာအကြောင်းပြပြီး၊ ဗမာပြည်ကိုသူတို့လက်အောက်ခံနိုင်ငံတခုအဆင့်လောက်သာဝမ်းဗိုက်ထဲသွပ်သွင်းနေခဲ့တဲ့နိုင်ငံတခုကို လည်းနဖူးတွေ့၊ဒူးတွေတွေ့ခဲ့ပြီးပါပြီ။

ဗမာအတိုက်အခံတွေက တရုတ်အစိုးရကိုထိပ်တိုက် ပဲ တွေတွေ့၊ ဒူးထောက်ပြီးတောင်းပန်တောင်းပန်၊ ဗမာပြည် ကိုသူနိုင်ငံရဲ့ပြည်နယ်တခုလိုသဘောထားမယ်။ တတ်နိုင်သလောက်လွှမ်းမိုးနိုင်အောင်လုပ်မယ်။ဟန်လူမျိုးကြီးထွားအောင်လုပ်မယ်။ ဒီလောက်ပါပဲ။ သိတ်ထူးခြားဆန်းကြယ်တဲ့အတွေးအခေါ်တွေမဟုတ်ပါဘူး။ .....
.....

တကယ်တော့- ပြည်ပနိုင်ငံတခုကိုဦးတည်ငြင်းခွန်နေရင်ကျနော်တို့လုပ်စရာတွေအတွက်အချိန်ကုန်ပါတယ်။ ကျနော်တို့အနေနဲ့အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအားလုံးနဲ့အဆင်ပြေပြနေချင်ပါတယ်။ လူမျိုးရေးမုန်းတီးမှုဆိုတာအခုထိစိတ်မဝင်စားသေးတဲ့အရာတခုပါ။ ထို့အတူပဲ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံအပါအဝင်၊အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကလည်းကျနော်တို့ပြည်သူတွေရဲ့လွတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားမှုကိုနင်းချေပစ်မိလုပ်ရပ်မျိုး၊ ထိခိုက်ခဲ့အရာမျိုးထိပ်တိုက်မတွေ့မိဖို့လိုလိမ့်မယ်။ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုတွေကသဘောထားကြီးနားလည်မှုတွေကိုပြန်လည်သိတတ်ဖို့လိုလိမ့်မယ်။ ဟန်လူမျိုးကောင်းစားဖို့တခုတည်းသာဖိလုပ်မနေဖို့လိုလိမ့်မယ်။

ကိုယ့်အင်အားကိုယုံကြည်တယ်ဆိုရင်- ဒီကနေ့ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ပါလက်စတိုင်း-အစ္စရေးပြဿနာကိုလေ့လာစေချင်ပါတယ်။ ကျနော်တို့အနေနဲ့ တရုတ်ဆန့်ကျင်ရေးတွေပြောနေဖို့စိတ်ကူးမရှိပါ။ သို့သော်-မရိုးသားတဲ့၊ အသံကောင်းလွှင့်နေတဲ့နိုင်ငံခြားရေးမူအားလုံးကိုဝေဖန်သွားမယ်။ ဒီကနေ့ဗမာပြည်ကပြည်သူထုထုကလေးမဟုတ်တော့ပါ။ သတင်းအတတ်ပညာတွေကျယ်ပြန့်နေတဲ့ခေတ်ဖြစ်တယ်။ လူတိုင်းအချက်အလက်တွေနဲ့နစ်နစ်တကျဝေဖန်ဆန်းစစ်နေတဲ့ခေတ်ဖြစ်တယ်။ ကြုံတွေ့နေရတဲ့အခက်အခဲတွေ၊ ကျူးကျော်မှုတွေက သူတို့ရဲ့အမြင်တွေကိုပြောင်းလဲစေခဲ့တယ်။ စာလွမ်းရေးသူတွေအားလုံး၊ အချိန်ကုန်ခံပြီးစာဖတ်တဲ့သူတွေအားလုံးကိုကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

